

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 975/2559

บริษัทยี่งราย เรียลเอสเตท จำกัดลูกหนี้ผู้ร้อง ขอนายสุรพล แยมเกษมเจ้าหนี้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ผู้คัดค้าน
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/26, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/29,
พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/32, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/68

ย่อ / หลักกฎหมาย

เมื่อศาลมีคำสั่งตั้งผู้ทำแผน พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/26 วรรคหนึ่ง บัญญัติให้เจ้าหนี้ต้องยื่นคำขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการพร้อมสำเนาต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ภายในหนึ่งเดือน นับแต่วันโฆษณาคำสั่งตั้งผู้ทำแผนและให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ส่งสำเนาคำขอรับชำระหนี้ให้แก่ผู้ทำแผนโดยไม่ชักช้าโดยเจ้าหนี้ตามมาตรา 90/27 และบุคคลตามมาตรา 90/26 วรรคสอง เป็นผู้มียสิทธิขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการ ผู้ทำแผนต้องจัดทำแผนฟื้นฟูกิจการโดยมีรายการต่าง ๆ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 90/42 โดยที่มาตรา 90/60 วรรคหนึ่ง บัญญัติให้แผนซึ่งศาลมีคำสั่งเห็นชอบแล้ว ผู้ก่อกำเนิดเจ้าหนี้ซึ่งอาจขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการได้และเจ้าหนี้ซึ่งมียสิทธิได้รับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการทั้งนี้ตามมาตรา 90/27 กล่าวคือ เจ้าหนี้จะมีสิทธิได้รับชำระหนี้ตามที่กำหนดไว้ในแผนแทนการได้รับชำระหนี้ตามมูลหนี้เดิม คดีนี้ที่ประชุมเจ้าหนี้ไม่อาจมีมติตามมาตรา 90/46 เลือกผู้บริหารแผนคนใหม่ได้ และ

คำพิพากษา

เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รายงานต่อศาล ซึ่งศาลล้มละลายกลางเห็นสมควรให้ลูกหนี้ล้มละลาย จึงมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดตามมาตรา 90/68 วรรคสาม กรณีเช่นนี้ตามมาตรา 90/77 วรรคหนึ่ง บัญญัติให้เฉพาะเจ้าหนี้ซึ่งมียสิทธิได้รับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการ รวมทั้งเจ้าหนี้ในหนี้อื่นที่อาจขอรับชำระหนี้ได้จากมูลหนี้ที่เกิดขึ้นตั้งแต่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการเท่านั้น ที่จะยื่นคำขอรับชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ภายในกำหนดเวลาตามมาตรา 91 เนื่องจากมาตรา 90/78 บัญญัติว่า "คำสั่งของศาลที่ให้พิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดตามความใน...มาตรา 90/68... ไม่กระทบถึงการใดที่ได้กระทำโดยสุจริตและเป็นไปตามแผนแล้วก่อนศาลมีคำสั่งเช่นว่านั้น และมีผลให้หนี้ที่เจ้าหนี้มีสิทธิได้รับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการกลับคืนสู่สถานะดังที่เป็นอยู่เดิม เว้นแต่สภาพแห่งหนี้ในขณะนั้นจะไม่เปิดช่องให้กระทำได้" ฉะนั้น เมื่อศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดตามมาตรา 90/68 วรรคสาม เจ้าหนี้ซึ่งได้ขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการตามมาตรา 90/60 วรรคหนึ่ง จึงชอบที่จะขอรับชำระหนี้ตามจำนวนหนี้ที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หรือศาลเคยมีคำสั่งอนุญาตให้ได้รับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการไว้ตามมาตรา 90/32 หาใช่จำนวนหนี้ตามที่กำหนดไว้ในแผนฟื้นฟูกิจการตามมาตรา 90/42 (3) (ข) ไม่ ส่วนเจ้าหนี้ซึ่งอาจขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการผู้ใดไม่ยื่นคำขอรับชำระหนี้ เจ้าหนี้ผู้นั้นย่อมหมดสิทธิที่จะรับชำระหนี้ไม่ว่าการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้จะเป็นผลสำเร็จตามแผนหรือไม่ตามมาตรา 90/61 เจ้าหนี้ผู้นั้นจึงหมดสิทธิที่จะขอรับชำระหนี้ตามมาตรา 90/77 วรรคหนึ่ง เช่นกัน เจ้าหนี้ซึ่งเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หรือศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ได้รับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการ และเจ้าหนี้ซึ่งมียสิทธิได้รับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการตามมาตรา 90/61 (1) ย่อมเป็นผู้มีสิทธิได้รับชำระหนี้ตามแผน และอาจได้รับชำระหนี้ทั้งหมดหรือบางส่วนไปตามแผนแล้ว ก่อนศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดตาม

มาตรา 90/68 วรรคสาม ซึ่งคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดดังกล่าวไม่กระทบถึงการใดที่ได้กระทำโดยสุจริตและเป็นไปตามแผนแล้วก่อนศาลมีคำสั่งเช่นนั้น ดังนั้น สิทธิของเจ้าหนี้ที่จะได้รับชำระหนี้ตามแผนก่อนศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดตามมาตรา 90/68 วรรคสาม จึงขึ้นอยู่กับผลตามคำสั่งของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หรือศาลที่เคยอนุญาตให้เจ้าหนี้ นั้นได้รับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการหรือไม่ด้วย เมื่อคดีนี้เจ้าหนี้อุทธรณ์คำสั่งศาลล้มละลายกลาง เกี่ยวกับคำขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการ เพื่อให้ปรากฏสิทธิของเจ้าหนี้รายนี้ในการกลับคืนสู่ สถานะดังที่เป็นอยู่เดิม และเมื่อนำทรัพย์สินที่เจ้าหนี้อาจได้รับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการตาม แผน (ถ้ามี) ไปหักออกแล้ว จึงจะทราบยอดหนี้สุทธิที่เจ้าหนี้มีสิทธิขอรับชำระหนี้เมื่อศาลมีคำสั่ง พิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดตามมาตรา 90/77 วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา 90/78 ศาลฎีกาจึง ต้องพิจารณาอุทธรณ์ของเจ้าหนี้ต่อไปคดีสืบเนื่องจากศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ ของลูกหนี้และตั้งลูกหนี้เป็นผู้ทำแผนเมื่อวันที่ 22 เมษายน 2551 และมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนเมื่อ วันที่ 31 ธันวาคม 2552 โดยมีลูกหนี้เป็นผู้บริหารแผน เจ้าหนี้นี้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟู กิจการของลูกหนี้ในมูลหนี้ตามสัญญากู้ยืมและจำนองในฐานะเจ้าหนี้มีประกันเป็นเงิน 4,037,917.81 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 15 ต่อปี ของต้นเงิน 3,600,000 บาท นับถัดจาก วันที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการจนกว่าจะชำระเสร็จ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ให้บรรดาเจ้าหนี้ ลูกหนี้และผู้ทำแผนตรวจคำขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/29 แล้ว บริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย เจ้าหนี้รายที่ 6 โต้แย้งว่าเอกสาร หลักฐานแห่งมูลหนี้ของเจ้าหนี้ไม่แสดงให้เห็นถึงความเกี่ยวพันในมูลหนี้และภาระผูกพันที่ลูกหนี้ ต้องรับผิดชอบเจ้าหนี้ จึงไม่น่าเชื่อว่ามีมูลหนี้กันจริง เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สอบสวนแล้วมีคำสั่ง ให้ยกคำขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/32 วรรคสอง (1) เจ้าหนี้นี้ยื่นคำร้องคัดค้านขอให้กลับคำสั่งผู้คัดค้านให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ตามคำ ขอรับชำระหนี้ ผู้คัดค้านยื่นคำคัดค้านขอให้ยกคำร้อง ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งให้ยกคำร้องของ เจ้าหนี้ ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ เจ้าหนี้อุทธรณ์ต่อศาลฎีกา ระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกา เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2555 ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งให้ผู้บริหารแผนพ้นจากตำแหน่ง โดยที่ ศาลได้มีคำสั่งตั้งผู้บริหารแผนชั่วคราว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จึงเป็นผู้บริหารแผนชั่วคราว ต่อมาวันที่ 5 มีนาคม 2556 ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาด ตาม พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/68 วรรคสาม ศาลฎีกาแผนกคดีล้มละลายวินิจฉัย ว่า เห็นสมควรวินิจฉัยก่อนว่า เมื่อศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดในคดี นี้ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/68 วรรคสาม ระหว่างการพิจารณาของ ศาลฎีกา ศาลฎีกาจะต้องพิจารณาอุทธรณ์ของเจ้าหนี้เกี่ยวกับคำขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการ ต่อไปหรือไม่ เห็นว่า เมื่อศาลมีคำสั่งตั้งผู้ทำแผน พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/26 วรรคหนึ่ง บัญญัติให้เจ้าหนี้ต้องยื่นคำขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการพร้อมสำเนาต่อ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันโฆษณาคำสั่งตั้งผู้ทำแผน และให้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ส่งสำเนาคำขอรับชำระหนี้ให้แก่ผู้ทำแผนโดยไม่ชักช้า โดยเจ้าหนี้ตาม มาตรา 90/27 และบุคคลตามมาตรา 90/26 วรรคสอง เป็นผู้ที่มีสิทธิขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟู กิจการ และผู้ทำแผนต้องจัดทำแผนฟื้นฟูกิจการโดยมีรายการต่าง ๆ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 90/42 โดยที่มาตรา 90/60 วรรคหนึ่ง บัญญัติให้แผนซึ่งศาลมีคำสั่งเห็นชอบแล้ว ผูกมัดเจ้าหนี้ซึ่ง อาจขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการได้ และเจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการ

ทั้งนี้ตามมาตรา 90/27 กล่าวคือ เจ้าหนี้จะมีสิทธิได้รับชำระหนี้ตามที่กำหนดไว้ในแผนแผนการได้รับชำระหนี้ตามมูลหนี้เดิม คดีนี้เนื่องจากที่ประชุมเจ้าหนี้ไม่อาจมีมติตามมาตรา 90/46 เลือกผู้บริหารแผนคนใหม่ได้ และเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รายงานต่อศาล ซึ่งศาลล้มละลายกลางเห็นสมควรให้ลูกหนี้ล้มละลาย จึงมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดตามมาตรา 90/68 วรรคสาม กรณีเช่นนี้ตามมาตรา 90/77 วรรคหนึ่ง บัญญัติให้เฉพาะเจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการ รวมทั้งเจ้าหนี้ในหนี้อื่นที่อาจขอรับชำระหนี้ได้จากมูลหนี้ที่เกิดขึ้น ตั้งแต่ศาลได้มีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการเท่านั้น ที่จะยื่นคำขอรับชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ภายในกำหนดเวลาตามมาตรา 91 แต่เนื่องจากมาตรา 90/78 บัญญัติว่า "คำสั่งของศาลที่ให้พิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดตามความใน...มาตรา 90/68... ไม่กระทบถึงการใดที่ได้กระทำโดยสุจริตและเป็นไปตามแผนแล้วก่อนศาลมีคำสั่งเช่นนั้น และมีผลให้หนี้ที่เจ้าหนี้มีสิทธิได้รับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการกลับคืนสู่สถานะดังที่เป็นอยู่เดิม เว้นแต่สภาพแห่งหนี้ในขณะนั้นจะไม่เปิดช่องให้กระทำได้อีก" ฉะนั้น เมื่อศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดตามมาตรา 90/68 วรรคสาม เจ้าหนี้ซึ่งได้ขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการตามมาตรา 90/60 วรรคหนึ่ง จึงขอที่จะขอรับชำระหนี้ตามจำนวนหนี้ที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หรือศาลเคยมีคำสั่งอนุญาตให้ได้รับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการไว้ตามมาตรา 90/32 หาใช่จำนวนหนี้ตามที่กำหนดไว้ในแผนฟื้นฟูกิจการตามมาตรา 90/42 (3) (ข) ไม่ ส่วนเจ้าหนี้ซึ่งอาจขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการผู้ใดไม่ยื่นคำขอรับชำระหนี้ เจ้าหนี้ผู้นั้นย่อมหมดสิทธิที่จะรับชำระหนี้ไม่ว่าการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้จะเป็นผลสำเร็จตามแผนหรือไม่ตามมาตรา 90/61 เจ้าหนี้ผู้นั้นจึงหมดสิทธิที่จะขอรับชำระหนี้ตามมาตรา 90/77 วรรคหนึ่ง เช่นกัน แต่อย่างไรก็ตามเนื่องจากเจ้าหนี้ซึ่งเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หรือศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ได้รับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการ และเจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการตามมาตรา 90/61 (1) ย่อมเป็นผู้มีสิทธิได้รับชำระหนี้ตามแผน และอาจได้รับชำระหนี้ทั้งหมดหรือบางส่วนไปตามแผนแล้ว ก่อนศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดตามมาตรา 90/68 วรรคสาม ซึ่งคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดดังกล่าวไม่กระทบถึงการใดที่ได้กระทำโดยสุจริตและเป็นไปตามแผนแล้วก่อนศาลมีคำสั่งเช่นนั้น ดังนั้น สิทธิของเจ้าหนี้ที่จะได้รับชำระหนี้ตามแผนก่อนศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดตามมาตรา 90/68 วรรคสาม จึงขึ้นอยู่กับผลตามคำสั่งของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หรือศาลที่เคยอนุญาตให้เจ้าหนี้ผู้นั้นได้รับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการหรือไม่ด้วย เมื่อคดีนี้เจ้าหนี้อุทธรณ์คำสั่งศาลล้มละลายกลางเกี่ยวกับคำขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการ เพื่อให้ปรากฏสิทธิของเจ้าหนี้รายนี้ในการกลับคืนสู่สถานะดังที่เป็นอยู่เดิม และเมื่อนำทรัพย์สินที่เจ้าหนี้อาจได้รับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการตามแผน (ถ้ามี) ไปหักออกแล้ว จึงจะทราบยอดหนี้สุทธิที่เจ้าหนี้มีสิทธิขอรับชำระหนี้เมื่อศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดตามมาตรา 90/77 วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา 90/78 ศาลฎีกาจึงต้องพิจารณาอุทธรณ์ของเจ้าหนี้ต่อไป คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยว่า เจ้าหนี้มีสิทธิได้รับชำระหนี้ตามคำขอรับชำระหนี้หรือไม่ ลูกหนี้ทำสัญญาจำนองที่ดินโฉนดเลขที่ 122236 ดังกล่าว โดยสัญญาจำนองระบุว่าเพื่อประกันการกู้ยืมเงินซึ่งผู้จำนองได้กู้ยืมจากผู้รับจำนองจำนวน 3,600,000 บาท ให้ถือว่าสัญญาจำนองเป็นหลักฐานแห่งการกู้ยืมเงินด้วย และผู้กู้ได้รับเงินเรียบร้อยแล้วเป็นเช็คธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) เลขที่ 9911097 ลงวันที่ 28 มิถุนายน 2550 เช่นนี้ กรณีจึงแสดงอย่างแจ้งชัดว่าลูกหนี้ได้ยอมผูกพันที่จะชำระหนี้ตามสัญญากู้ยืมเงินที่นายอนวัช กรรมการของลูกหนี้กู้ยืมเงินจากเจ้าหนี้ตามสัญญากู้ยืมลงวันที่ 29 มิถุนายน 2550 โดยลูกหนี้และเจ้าหนี้ให้

ถือสัญญาจำนองที่ดินนั้นเป็นหลักฐานแห่งการกู้ยืมด้วย เจ้าหนี้จึงมีสิทธิเรียกร้องให้ลูกหนี้ชำระหนี้ตามสัญญากู้ยืมเงินได้ในฐานะเจ้าหนี้มีประกัน ที่ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งยกคำขอรับชำระหนี้ตามคำสั่งของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มานั้น ไม่ต้องด้วยความเห็นของศาลฎีกา พิพากษากลับอนุญาตให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้จำนวน 4,037,917.81 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 15 ต่อปีจากต้นเงิน 3,600,000 บาท นับถัดจากวันที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการจนกว่าจะชำระเสร็จในฐานะเจ้าหนี้มีประกันจากที่ดินโฉนดเลขที่ 122236 ตำบลบางตลาด อำเภอปากเกร็ด (ตลาดขวัญ) จังหวัดนนทบุรี ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสองศาลให้เป็นพับ

องค์คณะ

ปิยกุล บุญเพิ่ม · ทศนีย์ จันสัจจัย ธรรมเกณท์ · ชัยยุทธ ศรีจามงค์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) ← [deka.supremecourt.or.th · https://thaideka.online/deka/975/2559](https://thaideka.online/deka/975/2559)